
Natya Shastra Chapter 3

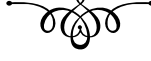

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்யாய: 3

Document Information

Text title : naaTyashaastra adhyaaya 3

File name : natya03.itx

Category : nATyashAstra, major_works, bharata

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Transliterated by : dpadmakar at hotmail.com

Proofread by : dpadmakar at hotmail.com

Latest update : May 24, 2001

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Natya Shastra Chapter 3

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்யாய: 3

॥ ஸ்ரீரஸ்து ॥

புரதமுநிப்ரணீதம் நாட்டியஸாஸ்த்ரம்

அத த்ருதீயோத்யாய: 1

ஸர்வலக்ஷணஸம்பந்நே க்ருதே நாட்டயக்ருவே ஸுபே 1

கா³வோ வஸேயு: ஸப்தாஹம் ஸஹ ஜப்யபரைர்த்த³விஜை: ॥ 1 ॥

ததோ⁵தி⁴வாஸயேத்³வேஸம் ரங்க³பீ²ம் ததை²வ ச 1

மந்த்ரபூதேந தோயேந ப்ரோக்ஷிதாங்கோ³ நிஸாக³மே ॥ 2 ॥

யதா²ஸ்தா²நாந்தரக³தோ தீ³க்ஷித: ப்ரயத: ஸூசி: 1

த்ரிராத்த்ரோபோஷிதோ பூ⁴த்வா நாட்டயாசார்யோ⁵ஹதாம்³ர: ॥ 3 ॥

நமஸ்க்ருத்ய மஹாதே³வம் ஸர்வலோகோத்³ப⁴வம் ப⁴வம் 1

ஜக³த்³பிதாமஹம் சைவ விஷ்ணுமிந்த³ரம் கு³ஹம் ததா² ॥ 4 ॥

ஸரஸ்வதீம் ச லக்ஷமீம் ச ஸித்³தி⁴ம் மேதா⁴ம் த்ரு³திம் ஸ்ம்ரு³திம் 1

ஸோமம் ஸூர்யம் ச மருதோ லோகபாலாம்ஸ்ததா²ஸ்விநௌ ॥ 5 ॥

மித்ரமக்³நிம் ஸுராந்வர்ணந் ருத்³ராந்காலம் கலிம் ததா² 1

ம்ரு³த்யும் ச நியதிம் சைவ காலத³ண்ட³ம் ததை²வ ச ॥ 6 ॥

விஷ்ணுப்ரஹ்ரணம் சைவ நாக³ராஜம் ச வாஸுகிம் 1

வஜ்ரம் வித்³யுத்ஸமுத்³ராம்ஸ்ச க³ந்த⁴ர்வாப்ஸரஸோ முநீந் ॥ 7 ॥

பூ⁴தாந் பிஸாசாந் யக்ஷாம்ஸ்ச கு³ஹ்யகாம்ஸ்ச மஹேஸ்வராந் 1

அஸுராந்நாட்டயவிக்⁴நாம்ஸ்ச ததா²⁵ந்யாந்தை³த்யராக்ஷஸாந் ॥ 8 ॥

ததா² நாட்டயகுமாரீஸ்ச மஹாக்³ராமண்யமேவ ச 1

யக்ஷாம்ஸ்ச கு³ஹ்யகாம்ஸ்சைவ பூ⁴தஸங்கா⁴ஸ்ததை²வ ச ॥ 9 ॥

ஏதாம்ஸ்சாந்யாம்ஸ்ச தே³வர்ஷீந்ப்ரணம்ய ரசிதாஞ்ஜலி: 1

யதா²ஸ்தா²நாந்தரக³தாந்ஸமாவாஹ்ய ததோ வதே³த் ॥ 10 ॥

ப⁴வத்³பி⁴ர்நோ நிஸாயாம் து கர்தவ்ய: ஸம்பரி³க்³ரஹ: |
 ஸாஹாய்யம் சைவ தா³தவ்யமஸ்மிந்நா³ட்யே ஸஹாநுகை: ³ || 11 ||
 ஸம்பூஜ்ய ஸர்வாநேகத்ர குதபம் ஸம்ப்ரயுஜ்ய ச |
 ஜர்ஜராய ப்ரயுஞ்ஜீத பூஜாம் நாட்டயப்ரஸித்³த⁴யே || 12 ||
 த்வம் மஹேந்த்³ர்ப்ரஹரணம் ஸர்வதா³நவஸு³தி³நம் |
 நிர்மிதஸ்ஸர்வதே³வைஸ்ச ஸர்வவிக்⁴நநிப³ர்ஹண || 13 ||
 ந்ரு³பஸ்ய விஜயம் ஸம்ஸ ரிபூணம் ச பராஜயம் |
 கோ³ப்³ராஹ்மணஸிவம் சைவ நாட்டயஸ்ய ச விவர்த⁴நம் || 14 ||
 ஏவம் க்ரு³த்வா யதா²ந்யாயமுபாஸ்யம் நாட்டயமண்ட³பே |
 நிஸாயாம் து ப்ரபா⁴தாயாம் பூஜநம் ப்ரக்ரமேதி³ஹ || 15 ||
 ஆர்த்³ராயாம் வா மகா⁴யாம் வா யாம்யே பூர்வேஷு வா த்ரிஷு |
 ஆஸ்லேஷாமுலயோர்வாபி கர்தவ்யம் ரங்க³பூஜநம் || 16 ||
 ஆசார்யேண து யுக்தேந ஸாசிநா தீ³க்ஷி³தேந ச |
 ரங்க³ஸ்யோத்³யோதநம் கார்யம் தே³வதாநாம் ச பூஜநம் || 17 ||
 தி³நாந்தே தா³ருணே கோ⁴ரே முஹூர்தே யமதை³வதே |
 ஆசம்ய து யதா²ந்யாயம் தே³வதா வை நிவேஸயத் || 18 ||
 ரக்தா: ப்ரதிஸரா: ஸு³த்ரம் ரக்தக³ந்தா⁴ஸ்ச பூஜிதா: |
 ரக்தா: ஸு³மநஸஸ்சைவ யச்ச ரக்தம் ப²லம் ப⁴வேத் || 19 ||
 யவைஸ்ஸித்³தா⁴ர்த²கைர்லாஜைரக்ஷதை: ஸாலிதண்³டு³லை: |
 நாக³புஷ்பஸ்ய சூர்ணேந விதுஷாபி: ⁴ ப்ரியங்கு³பி: ⁴ || 20 ||
 ஏதைர்த்³ரவ்யைய்யுதம் குர்யாத்³தே³வதாநாம் நிவேஸநம் |
 ஆலிகே²ந்மண்ட³லம் பூர்வம் யதா²ஸ்தா²நம் யதா²விதி: ⁴ || 21 ||
 ஸமந்தஸ்தஸ்ச கர்தவ்யம் ஹஸ்தா ஷோட³ஸ மண்ட³லம் |
 த்³வாராணி சாத்ர குர்வீத விதா⁴நேந சதுர்தி³ஸம் || 22 ||
 மத்⁴யே சைவாத்ர கர்தவ்யே த்³வே ரேகே² திர்யக்³ர்த்⁴வகே³ |
 தயோ: கக்ஷயாவிபா⁴கே³ந தை³வதாநி நிவேஸயத் || 23 ||
 பத்³மோபவிஷ்டம் ப்³ரஹ்மாணம் தஸ்ய மத்⁴யே நிவேஸயேத் |

ஆதெளி³ நிவேஸ்யோ ப⁴க³வாந்ஸார்த⁴ம் பூ⁴தக³ண: ஸிவ: || 24 ||

நாராயணோ மஹேந்த³ர்ஸ்ச ஸ்கந்த³: ஸுலர்யோ³ஸ்விநௌ ஸஸீ |
ஸரஸ்வதீ ச லக்ஷமீஸ்ச ஸ்ரத³தா⁴ மேதா⁴ ச பூர்வத: || 25 ||

பூர்வத³க்ஷிணதோ வஹ்நிர்நிவேஸ்ய: ஸ்வாஹயா ஸஹ |
விஸ்வேதே³வா: ஸக³ந்த⁴ர்வா ருத்³ரா: ஸர்பக³ணஸ்ததா² || 26 ||

த³க்ஷிணேந நிவேஸ்யஸ்து யமோ மித்ரஸ்ச ஸாநுக: ³ |
பித்ரூ³ந்பிஸாசாநுரகா³ந் கு³ஹ்யகாம்ஸ்ச நிவேஸயத் || 27 ||

நைர்ரு³த்யாம் ராக்ஷஸாம்ஸ்சைவ பூ⁴தாநி ச நிவேஸயத் |
பஸ்சிமாயாம் ஸமுத்³ராம்ஸ்ச வருணம் யாத³ஸாம் பதிம் || 28 ||

வாயவ்யாயாம் தி³ஸி ததா² ஸப்த வாயூந்நிவேஸயேத் |
தத்ரைவ விநிவேஸ்யஸ்து க³ருட: ³ பக்ஷிபி: ⁴ ஸஹ || 29 ||

உத்தரஸ்யாம் தி³ஸி ததா² த⁴நத³ம் ஸம்நிவிஸ்யேத் |
நாட்யஸ்ய மாத்ரூ³ஸ்ச ததா² யக்ஷாநத² ஸகு³ஹ்யகாந் || 30 ||

ததை²வோத்தரபூர்வாயாம் நந்த³யாத³யாம்ஸ்ச க³ணேஸ்வராந் |
ப்³ரஹ்மர்ஷிபூ⁴தஸங்கா⁴ம்ஸ்ச யதா²பா⁴க³ம் நிவேஸயத் || 31 ||

ஸ்தம்பே⁴ ஸநத்குமாரம் து த³க்ஷிணே த³க்ஷமேவ ச |
க்³ராமண்யமுத்தரே ஸ்தம்பே⁴ பூஜார்த²ம் ஸம்நிவிஸ்யேத் || 32 ||

அநேநைஅவ விதா⁴நேந யதா²ஸ்தா²நம் யதா²விதி⁴ |
ஸுப்ரஸாதா³நி ஸர்வாணி தை³வதாநி நிவேஸயத் || 33 ||

ஸ்தா²நே ஸ்தா²நே யதா²ந்யாயம் விநிவேஸ்ய து தே³வதா: |
தாஸாம் ப்ரகுர்வீத தத: பூஜநம் து யதா²ர்ஹத: || 34 ||

தே³வதா⁴யஸ்து தா³தவ்யம் ஸிதமால்யாநுலேபநம் |
க³ந்த⁴ர்வவஹ்நிஸுலர்யோ⁴யோ ரக்தமால்யாநுலேபநம் || 35 ||

க³ந்த⁴ம் மால்யம் ச தூ⁴பம் ச யதா²வத³நூபூர்வஸ: |
த³த்வா தத: ப்ரகுர்வீத ப³லிம் பூஜாம் யதா²விதி: ⁴ || 36 ||

ப்³ரஹ்மாணம் மது³கர்பேண பாயஸேந ஸரஸ்வதீம் |
ஸிவவிஷ்ணுமஹேந்த³ராத³யா: ஸம்பூஜ்யா மோத³கைரத² || 37 ||

க்⁴ரு³தெளத³நேந ஹுதபு⁴க்ஸோமர்கெள து கு³டெள³த³நை: |
 விஸ்வேதே³வா: ஸக³ந்த⁴ர்வா முநயோ மது⁴பாயஸை: || 38 ||

யமமித்ரெள ச ஸம்பூஜ்யாவபுபைர்மோத³கைஸ்ததா² |
 பித்ரு³ந்பிஸாசாநுரகா³ந் ஸர்பி:க்ஷீரேண தர்பயேத் || 39 ||

பக்வாநேந து மாம்ஸேந ஸுராஸீது²ப²லாஸவை: |
 அர்சயேத்³பூ⁴தஸங்கா⁴ம்ஸ்ச சணகை: பலலாப்லுதை: || 40 ||

அநேநைவ விதா⁴நேந ஸம்பூஜ்யா மத்தவாரணீ |
 பக்வாமேந து மாம்ஸேந ஸம்பூஜ்யா ரக்ஷஸாம் க³ணை: || 41 ||

ஸுராமாம்ஸப்ரதா³நேஅந தா³நவாந்ப்ரதிபூஜயேத் |
 ஸேஷாந்தே³வக³ணம்ஸ்தஜ்ஜ்ரு: ஸாபூபோத்காரிகெளத³நை: || 42 ||

மத்ஸயைஸ்ச பிஷ்டப⁴க்ஷயைஸ்ச ஸாக³ராந்ஸரிதஸ்ததா² |
 ஸம்பூஜ்ய வருணம் சாபி தா³தவ்யம் க்⁴ரு³தபாயஸம் || 43 ||

நாநாபூ²லப²லஸ்சாபி முநீந்ஸம்ப்ரதிபூஜயேத் |
 வாயுமஸ்ச பக்ஷிணஸ்சைவ விசித்ரைர்ப⁴க்ஷயபோ⁴ஜநை: || 44 ||

மாத்த்ரு³ந்நாட்டயஸ்ய ஸர்வாஸ்தா த⁴நத³ம் ச ஸஹாநுகை: ³ |
 அபுபைர்லாஜிகாமிஸ்ரையர்ப⁴க்ஷயபோ⁴ஜ்யைஸ்ச பூஜயேத் || 45 ||

ஏவமேஷாம் ப³லி: கார்யோ நாநாபோ⁴ஜநஸம்ஸர்ய: |
 புநர்மந்த்ரவிதா⁴நேந ப³லிகர்ம ச வக்ஷயதே || 46 ||

தே³வதே³வ மஹாபா⁴க³ ஸர்வலோகபிதாமஹ |
 மந்த்ரபூதமிமம் ஸர்வம் ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணீஷ்வ மே ப³லிம் || 47 ||

தே³வதே³வ மஹாபா⁴க³ க³ணேஸ த்ரிபுராந்தக |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³லிர்தே³வ மந்த்ரபூதோ மயோத³யத: || 48 ||

நாராயணமிதக³தே பத்³மநாப⁴ ஸுரோத்தம |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³லிர்தே³வ மந்த்ரபூதோ மயார்பித: || 49 ||

புரந்த³ராமரபதே வஜ்ரபாணே ஸதக்ரதோ |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³லிர்தே³வ விதி⁴மந்த்ரபுரஸ்க்ரு³த: || 50 ||

தே³வஸேநாபதே ஸ்கந்த³ ப⁴க³வந் ஸங்கரப்ரிய |
 ப³லி: ப்ரீதேந மநஸா ஷண்முக² ப்ரதிக்³ரு³ஹ்யதாம் || 51 ||

(மஹாதே³வ மஹாயோகி³ந்தே³வதே³வ ஸுரோத்தம |
 ஸம்ப்ரக்³ரு³ஹ்ய ப³லிம் தே³வ ரக்ஷ விக்⁴நாத்ஸதோ³த்தி²தாத் ||)
 தே³வி தே³வமஹாபா⁴கே³ ஸரஸ்வதி ஹரிப்ரியே |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³லிர்மாதர்மயா ப⁴க்த்யா ஸமர்பித: || 52 ||

நாநாநிமித்தஸம்பூ⁴தா: பௌலஸ்த்யா: ஸர்வ ஏவ து
 ராக்ஷஸேந்த்³ரா மஹாஸத்வா: ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணீத மே ப³லிம் || 53 ||

லக்ஷமீ: ஸித்³தி⁴ர்மதிர்மேதா⁴ ஸர்வலோகநமஸ்க்ரு³தா: |
 மந்த்ரபூதமிமம் தே³வ்ய: ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணந்து மே ப³லிம் || 54 ||

ஸர்வபூ⁴தாநுபா⁴வஜ்ஞ லோகஜீவந மாருத |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³லிர்தே³வ மந்த்ரபூதோ மயோத்³யத: || 55 ||

தே³வவக்த்ர ஸுரஸ்ரேஷ்ட² தூ⁴மகேதோ ஹுதாஸந |
 ப⁴க்த்யா ஸமுத்³யதோ தே³வ ப³லி: ஸம்ப்ரதி க்³ரு³ஹ்யதாம் || 56 ||

ஸர்வக்³ரஹாணம் ப்ரவர தேஜோராஸே தி³வாகர |
 ப⁴க்த்யா மயோத்³யதோ தே³வ ப³லி: ஸம்ப்ரதி க்³ரு³ஹ்யதாம் || 57 ||

ஸர்வக்³ரஹுபதே ஸோம த்³விஜராஜ ஜக³த்ப்ரிய |
 ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாமேஷ ப³லிர்மந்த்ரபூதோ மயோத்³யத: || 58 ||

மஹாக³ணேஸ்வரா: ஸர்வே நந்த்³ஸ்வரபுரோக³மா: |
 ப்ரக்³ரு³தாம் ப³லிர்ப⁴க்த்யா மயா ஸம்ப்ரதி சோதி³த: || 59 ||

நம: பித்ரு³ப⁴ய: ஸர்வேப⁴ய: ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணந்த்விமம் ப³லிம் |
 (பூ⁴தே³ப⁴ய்ஸ்ச நமோ நித்யம் யேஷாமேஷ ப³லி: ப்ரிய: |)
 காமபால நமோ நித்யம் யஸ்யாயம் தே விதி:⁴ க்ரு³த: || 60 ||

நாரத³ஸ்தும்ப³ருஸ்சைவ விஸ்வாவஸுபுரோக³மா: |
 பரிக்³ரு³ஹ்ணந்து மே ஸர்வே க³ந்த⁴ர்வா ப³லிமுத்³யதம் || 61 ||

யமோ மித்ரஸ்ச ப⁴க³வாநீஸ்வரௌ லோகபூஜிதௌ |
 இமம் மே ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணீதாம் ப³லி: மந்த்ரபுரஸ்க்ரு³தம் || 62 ||

ரஸாதலக³தே³ப⁴ய்ஸ்ச ப்நநகே³ப⁴யோ நமோ நம: |
 தி³ஸந்து ஸித்³தி⁴ம் நாட்யஸ்ய பூஜிதா: பாபநாஸநா: || 63 ||

ஸர்வாம்⁴ஸாம் பதிர்தே³வோ வருணே ஹம்ஸவாஹந: |

பூஜித: ப்ரீதமாநஸ்து ஸஸமுத்³ரநத³நத: ³ || 64 ||

வைநதேய மஹாஸத்வ ஸர்வபக்ஷிபதே விபோ⁴ |

ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் ப³விர்³தே³வ மந்த்ரபூதோ மயோத்³யத: || 65 ||

த⁴நாத்⁴யக்ஷோ யக்ஷபதிர்³லோகபாலோ த⁴நேஸ்வர: |

ஸகு³ஹ்யகஸ்யயக்ஷஸ்ச ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணாது மே ப³லிம் || 66 ||

நமோ⁵ஸ்து நாட்டயமாத்ரு³ப்⁴யோ ப்³ராஹ்மயாத்³யாப்⁴யோ நமோநம: |

ஸுமுக்²பி: ⁴ ப்ரஸந்நாபி⁴ர்³ப³விர்³த³ய ப்ரக்³ரு³ஹ்யதாம் || 67 ||

ருத்³ரப்ரஹரணம் ஸர்வம் ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணாது மே ப³லிம் |

விஷ்ணுப்ரஹரணம் சைவ விஷ்ணுப⁴க்த்யா மயோத்³யதம் || 68 ||

ததா²க்ரு³தாந்த: காலஸ்ச ஸர்வப்ராணிவதே⁴ஸ்வரௌ |

ம்ரு³த்யுஸ்ச நியதிஸ்சைவ ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணாது மே ப³லிம் || 69 ||

யாஸ்சாஸ்யாம் மத்தவாரண்யாம் ஸம்ஸரிதா வஸ்துதே³வதா: |

மந்த்ரபூதமிமம் ஸம்யக்³ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ணந்து மே ப³லிம் || 70 ||

அந்யே யே தே³வக்³ந்த⁴ர்³வா தி³ஸோ த³ஸ ஸமாஸ்ரிதா: |

தி³வ்யாந்த்ரிக்ஷாபௌ⁴மாஸ்ச தே³ய்³ஸ்சாயம் ப³லி: க்ரு³த: || 71 ||

கும்ப⁴ம் ஸலிலஸம்பூர்ணம் புஷ்பமாலாபுரஸ்க்ரு³தம் |

ஸ்தா²பயேத்³ரங்க³மத்⁴யே து ஸுவர்ணம் சாத்ர தா³பயேத் || 72 ||

(ஆதோத்³யாநி து ஸர்வாணி க்ரு³த்வா வஸ்த்ரோத்தராணி து |

க்³ந்தை⁴ர்³மால்யைஸ்ச தூ⁴பைஸ்ச ப⁴க்ஷயைர்³போ⁴ஜ்யைஸ்ச பூஜயேத் ||

பூஜயித்வா து ஸர்வாணி தை³வதாநி யதா²க்ரமம் |

ஜர்ஜரஸ்த்வபி⁴ஸம்பூஜ்ய: ஸ்யாத்ததோ விக்⁴நஜ்³ர்³ஜர: || 73 ||

ஸ்வேதம் ஸிரஸி வஸ்த்ரம் ஸ்யாந்நீலம் ரௌத்³ரே ச பர்வணி |

விஷ்ணுபர்வணி வை பீதம் ரக்தம் ஸ்கந்த³ஸ்ய பர்வணி || 74 ||

ம்ரு³ட³பர்வணி சித்ரம் து தே³யம் வஸ்த்ரம் ஹிதார்தி²நா |

ஸத்³ரு³ஸம் ச ப்ரதா³தவ்யம் தூ⁴பமால்யாநுலேபநம் || 75 ||

ஆதோத்³யாநி து ஸர்வாணி வாலோபி⁴ரவகு³ண்ட²யேத் |

க்³ந்தை⁴ர்³மால்யைஸ்ச தூ⁴பைஸ்ச ப⁴க்ஷயபோ⁴ஜைஸ்ச பூஜயேத் || 76 ||

ஸர்வமேவம் விதி⁴ம் க்ரு³த்வா க³ந்த⁴மால்யாநுலேபநை: |
விக்⁴நஜ்ஜரணர்த²ம் து ஜ்ஜரம் த்வபி⁴மந்த்ரயேத் || 77 ||

அத்ர விக்⁴நவிநாஸார்த²ம் பிதாமஹமுக்²ஸ்ஸுரை: |
நிர்மிதஸ்த்வம் மஹாவீர்யோ வஜ்ரஸாரோ மஹாதநு: || 78 ||

ஸிரஸ்தே ரக்ஷது ப்³ரஹ்மா ஸர்வைர்தே³வகு³ணஅ: தஹ |
த்³விதீயம் ச ஹர: பர்வ த்ரு³தீயம் ச ஜநார்த³ந: || 79 ||

சதுர்த²ம் ச குமாரஸ்தே பஞ்சமம் பந்நகோ³த்தம: |
நித்யம் ஸர்வே⁵பி பாந்து த்வாம் ஸுரார்தே² ச ஸிவோ ப⁴வ || 80 ||

நக்ஷத்ரே⁵பி⁴ஜிதி த்வம் ஹி ப்ரஸுலிதோ⁵ஹிதஸுலித³ந |
ஜயம் சாப்யு³யம் சைவ பார்தி²வஸ்ய ஸமாவஹ || 81 ||

ஜ்ஜரம் பூஜயித்வைஅவம் ப³லிம் ஸர்வம் நிவித்³ய ச |
அக்³நெள ஹோமம் தத: குர்யாந்மந்த்ராஹு³இதிபுரஸ்க்ரு³த்தம் || 82 ||

ஹுதாஸ ஏவ தீ³ப்தாபி⁴ருல்காபி:⁴ பரிமார்ஜநம் |
ந்ரு³ப்தேர்ந்ர்தகீநாம் ச குர்யாத்³தீ³ப்த்யபி⁴வர்த⁴நம் || 83 ||

அபி⁴த்³யோத்ய ஸஹாதோ³யைர்ந்ரு³பதிம் ந்ர்தகீஸ்ததா² |
மந்த்ரபூதேந தோயேந புநரப்யுக்ஷய தாந்வதே³த் || 84 ||

மஹாகுலே ப்ரஸுலிதா: ஸ்த² கு³ணௌகை⁴ஸ்சாப்யலங்க்ரு³தா: |
யத்³வோ ஜந்மகு³ணேபேதம் தத்³வோ ப⁴வது நித்யஸ: || 85 ||

ஏவமுக்த்வா ததோ வாக்யம் ந்ரு³பதைர்பூ⁴தயே பு³த:⁴ |
நாட்யயோக³ப்ரஸித்³த்யர்த²மாஸிஷஸ்ஸம்ப்ரயோஜயேத் || 86 ||

ஸரஸ்வதீ த்⁴ரு³திர்மேதா⁴ ஹர்: ஸ்ரீர்லக்ஷமீஸ்ஸம்ரு³திர்மதி: |
பாந்து வோ மாதர: ஸௌம்யாஸ்ஸித்³தி⁴தா³ஸ்ச ப⁴வந்து வ: || 87 ||

ஹோமம் க்ரு³த்வா யதா²ந்யாயம் ஹவீர்மந்த்ரபுரஸ்க்ரு³த்தம் |
பி⁴ந்த³யாத்கும்ப⁴ம் ததஸ்ஸைவ நாட்யாசார்ய: ப்ரயத்தநத: || 88 ||

அபி⁴ந்நே து ப⁴வேத்கும்பே⁴ ஸ்வாமிந: ஸத்ருதோ ப⁴யம் |
பி⁴ந்நே சைவ து விஜ்ஞேய: ஸ்வாமிந: ஸத்ருஸங்க்ஷய: || 89 ||

பி⁴ந்நே கும்பே⁴ ததஸ்ஸைவ நாட்யசார்ய: ப்ரயத்தநத: |

ப்ரக்³ரு³ஹ்ய தீ³பிகாம் தீ³ப்தாம் ஸர்வம் ரங்க³ம் ப்ரதீ³பயேத் || 90 ||

க்ஷவேடி³தை: ஸ்போ²டிதைஸ்சைவ வல்கி³தைஸ்ச ப்ரதா⁴விதை: |
ரங்க³மத்⁴யே து தாம் தீ³ப்தாம் ஸஸப்³தா³ம் ஸம்ப்ரயோஜயேத் || 91 ||

ஸங்க²து³ந்து³பி⁴நிர்கோ⁴ஷைர்ம்ரு²த³ங்க³பணவைஸ்ததா² |
ஸர்வாதோ³யை: ப்ரணதி³தை ரங்கே³ யுத்³தா⁴நி காரயேத் || 92 ||

தத்ர ச்சி²ந்நம் வ பி⁴ந்நம் ச தா³ரிதம் ச ஸஸோணிதம் |
க்ஷதம் ப்ரதீ³ப்தமாயஸ்தம் நிமித்தம் ஸித்³தி⁴லக்ஷணம் || 93 ||

ஸம்யகி³ஷ்டஸ்து ரங்கோ³ வை ஸ்வாமிந: ஸூப⁴மாவஹேத் |
புரஸ்யாபா³லவ்ரு³த்⁴த⁴ஸ்ய ததா² ஜாநபத³ஸ்ய ச || 94 ||

து³ரிஷ்டஸ்து ததா² ரங்கோ³ தை³வதைர்து³ரதி⁴ஷ்டி²த: |
நாட்டயவித்⁴வஸநம் குர்யாந்ந்ரு³பஸ்ய ச ததா²ஸூப⁴ம் || 95 ||

ய ஏவம் விதி⁴முத்ஸ்ரு³ஜ்ய யதே²ஷ்டம் ஸம்ப்ரயோஜயேத் |
ப்ராப்நோத்யபசயம் ஸீக்⁴ரம் திர்யக்³யோநிம் ச க³ச²தி || 96 ||

யஜ்ஞேந ஸம்மிதம் ஹ்யேதத்³ரங்க³தை³வதபூஜநம் |
அபூஜயித்வா ரங்க³ம் து நைவ ப்ரேக்ஷாம் ப்ரயோஜயேத் || 97 ||

பூஜிதா: பூஜயந்த்யேதே மாநிதா மாநயந்தி ச |
தஸ்மாத்ஸர்வப்ரயத்நேந கர்தவ்யம் ரங்க³பூஜநம் || 98 ||

ந ததா² ப்ரத³ஹத்யக்³நி: ப்ரப⁴ஞ்ஜநஸமீரித: |
யதா² ஹ்யப்ப்ரயோக³ஸ்து ப்ரயுக்தோ த³ஹதி க்ஷணத் || 99 ||

ஸாஸ்த்ரஜ்ஞேந விநீதேந ஸூசிநா தீ³க்ஷிதேந ச |
நாட்டயாசார்யேண ஸாந்தேந கர்தவ்யம் ரங்க³பூஜநம் || 100 ||

ஸ்தா²நப்⁴ரஷ்டம் து யோ த³த்யாத்³ப³லிமுத்³விக்³நமாநஸ: |
மந்த்ரஹீநோ யதா² ஹோதா ப்ராயஸ்சித்தீ ப⁴வேத்து ஸ: || 101 ||

இத்யயம் யோ விதி⁴ர்த்³ரு³ஷ்டோ ரங்க³தை³வதபூஜநே |
நவே நாட்டயக்³ரு³ஹே கார்ய: ப்ரேக்ஷாயாம் ச ப்ரயோக்த்ரு³பி: || 102 ||

இதி பா⁴ரதீயே நாட்டயஸாஸ்த்ரே ரங்க³தை³வதபூஜநம் நாம த்ரு³தீயோ⁵த்⁴யாய:
ஸமாப்த: |

Encoded by Padmakar Dadegaonkar dadegaonkar@yahoo.com

Natya Shastra Chapter 3

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

